

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในทุกวันนี้เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า ¹ "สถาบันการศึกษานั้น เป็นสถาบันที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเจริญ นึกกับสมัยก่อนซึ่งเห็นว่าสถาบันการศึกษานั้น เป็นสถาบันที่ไม่นิยมให้มีการเปลี่ยนแปลง สถาบันการศึกษาเป็นแค่เพียงสถาบันที่คอยดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมเดิมของสังคม และเป็นสถาบันซึ่งทำหน้าที่แค่เพียงถ่ายทอดวัฒนธรรมจากประชาชนชั่วอายุหนึ่งไปยังประชาชนรุ่นต่อไปเท่านั้น แต่ในปัจจุบันนี้ ทุกคนได้ตระหนักดีว่าการศึกษานั้น มีบทบาทสำคัญที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางเจริญเกือบทุก ๆ ด้าน หรือนัยหนึ่งการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งที่จะทำให้การพัฒนาทาง เศรษฐกิจ สังคม และการ เมือง ในระบอบประชาธิปไตยสามารถบรรลุเป้าหมาย" โดยเหตุนี้ การศึกษาจึงเป็น เรื่องสำคัญเรื่องหนึ่งในการพัฒนาประเทศ

การรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ เป็น เรื่องหนึ่งที่อยู่ใต้อาการรับผิดชอบของการศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม เพราะหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการศึกษาของประเทศนั้นมีอยู่หลายหน่วยงานและหลายระดับ กล่าวคือการศึกษาระดับประถมศึกษาอยู่ในความรับผิดชอบ

¹ สุนทร ศรีสัตตนา "การศึกษากับการพัฒนาทางการ เมืองในระบอบประชาธิปไตย" รัฐศาสตร์นิเทศ ปีที่ 4 เล่ม 1 กันยายน 2511 หน้า 119

² เขียว ชรรมาชีพต์ "ขอคิดเห็นบางประการจากการประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการวางแผนการศึกษาระดับชาติ" พัฒนบริหารศาสตร์ ฉบับ กรกฎาคม 2512 วารสารรายสามเดือน

ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล กรมสามัญศึกษา และกรมวิสามัญศึกษา (กองโรงเรียนราษฎร์) การศึกษาระดับมัธยมศึกษาอยู่ในความรับผิดชอบของกรมวิสามัญศึกษา การศึกษาวิชาชีพอยู่ในความรับผิดชอบของกรมอาชีวศึกษา กรมการฝึกหัดครู และกรมวิสามัญศึกษา (กองโรงเรียนราษฎร์) การศึกษาวิชาชีพเกี่ยวกับพยาบาลและอนามัยอยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงสาธารณสุข มหาวิทยาลัยต่าง ๆ กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ เทศบาล นครกรุงเทพ ฯ สภากาชาดไทย และในสถาบันของเอกชน ระดับอุดมศึกษาอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานรัฐมนตรี และกระทรวงศึกษาธิการ ส่วนการศึกษานักเรียนและการศึกษาต่อเนื่องอยู่ในความรับผิดชอบของหลายหน่วยราชการ เช่น กองการศึกษานักเรียน กรมสามัญศึกษา กรมการพัฒนารัฐบาล กรมประชาสงเคราะห์ กรมแรงงาน และสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท สำหรับการศึกษาด้านทหารก็อยู่ในความรับผิดชอบของกองทัพต่าง ๆ เป็นต้น

หน่วยงานต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วนั้น นอกจากจะมีหน้าที่ภาระรับผิดชอบในส่วนงานที่เป็นงานหลักโดยตรงแล้วก็ยังต้องรับผิดชอบต่อการศึกษาค้นคว้า โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ นั้น ตามปกติมีหน้าที่ในการที่จะป้องกันรักษาเอกราชของประเทศชาติ แต่โดยเหตุที่การศึกษาเป็นเรื่องสำคัญในอันที่จะผลิตกำลังคนทุกระดับทุกหน่วยงานเพื่อให้ได้คนที่มีประสิทธิภาพออกมาปฏิบัติหน้าที่การงานในแต่ละหน่วยให้ได้ผลดี การทหารจึงจำเป็นที่จะต้องมีการให้การศึกษากับบุคคลที่จะเข้ารับบรรจุปฏิบัติงานในกองทัพ

กิจการทหารในกองทัพต่าง ๆ ในสมัยโบราณ มีการฝึกหัดอบรมการใช้อาวุธการต่อสู้ต่าง ๆ ต่อมาเมื่อโลกวิวัฒนาการขึ้นมาสู่ยุควิทยาศาสตร์ ยุคเทคโนโลยี การฝึกหัดอบรมทางทหารก็ต้องเปลี่ยนแปลงเจริญขึ้นตามไปด้วย ต้องมีการสอนและฝึกอบรมให้ทหารรู้จักใช้อาวุธ ยุทโธปกรณ์ ที่เป็นผลมาจากเทคโนโลยีใหม่ ๆ นั้นได้ จึงมีการตั้งสถาบันการศึกษาทางทหารขึ้นเพื่อสอนและฝึกหัดอบรมทหารให้เป็นทหารที่มีความรู้ มีความสามารถในการทหารทั่วไป และมีความเชี่ยวชาญเป็นพิเศษเฉพาะตามเทคนิคสาขาที่ตนจะออกไปปฏิบัติภารกิจ

สำหรับประเทศไทยได้เริ่มมีการปรับปรุงทางการทหารสมัยใหม่ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีการตั้งโรงเรียนนายร้อยทหารบก โรงเรียนนายร้อยทหารเรือ และภายหลังก็มีการตั้งโรงเรียนนายเรืออากาศอีก ต่อจากนั้นก็มีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงเรื่อยมา ดังจะเห็นได้จาก รายงานของกรมยุทธศึกษาทหารบก ปี 2505³ ว่า "กิจการในการฝึกและการศึกษาในสมัยก่อนยังไม่เจริญก้าวหน้าเช่นในปัจจุบัน เมื่อสงครามโลกครั้งที่ 2 ยุติลงแล้ว โรงเรียนนายร้อยทหารบกได้เปลี่ยนแปลงหลักสูตรและเปิดการศึกษาตามแบบโรงเรียนนายร้อยทหารบก West Point ของสหรัฐอเมริกา และเปลี่ยนชื่อใหม่ว่า "โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า" พ.ศ. 2493 ประเทศไทยได้ทำสัญญาร่วมมือช่วยเหลือทางทหารกับสหรัฐอเมริกาและสหรัฐอเมริกาได้ส่งอาวุธมาให้แก่กองทัพไทย จึงจำเป็นที่กองทัพไทยจะต้องให้การฝึกและการฝึกแก่ผู้บังคับบัญชาและหน่วยทหารที่ได้รับอาวุธใหม่ให้สามารถใช้อาวุธเหล่านั้นได้คล่องแคล่ว โดยเปิดการศึกษาในการยุทธวิธีและเทคนิคตามแบบของกองทัพบกอเมริกัน ตลอดจนเปิดหลักสูตรการซ่อมอาวุธยุทโธปกรณ์ต่าง ๆ ขึ้น"

ข้อความอีกตอนหนึ่งที่ยืนยันให้เห็นความก้าวหน้าในการจัดการศึกษาในสถาบันทหารก็คือ ข้อความจากหนังสือ ประวัติโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า⁴ ที่ว่า "กองทัพบกได้พิจารณาเห็นว่าวิทยาการทางคานวิทยาศาสตร์ เทคนิคของเครื่องยนต์กลไกมีความสำคัญมากยิ่งขึ้นเป็นลำดับในกิจการทหาร การรบโดยทั่วไปมิใช่การรบผสมอาวุธและปฏิบัติร่วมกันระหว่างเหล่าทัพต่าง ๆ ดังนั้นไม่ว่านายทหารสัญญาบัตรในเหล่าใด ๆ ควรจะต้องมีความรู้มาตรฐานอันเดียวกัน จึงได้ปรับปรุงการศึกษาโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าเสียใหม่เพื่อให้ได้ผล

³ ยุทธการทหารบก, กรม, กองประวัติศาสตร์ "ประวัติหน่วยทหารในกองทัพบก" 2505 กรมยุทธศึกษาทหารบก หน้า 143

⁴ ประวัติโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า, อนุสรณ์ครบรอบ 80 ปี

ตามความก้าวหน้าและทันสมัย การศึกษาในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จะไม่เพียงแต่
ในด้านหลักสูตรหรือความรู้เฉพาะวิชาแต่อย่างใด คำว่า "การศึกษา" จึงหมายถึงคุณสมบัติ
และคุณลักษณะทั้งหมดไม่ว่าทางด้านร่างกาย สมอง หรือจิตใจที่ผู้เรียนได้รับจากการสอนและการ
ฝึก"

การให้การศึกษาในสถาบันทางทหารนั้น ไม่เฉพาะแต่จัดการศึกษาเพื่อเตรียมบุคคล
ออกไปเป็นทหารชั้นสัญญาบัตรเท่านั้น แต่กองทัพยังได้จัดการฝึกอบรมบุคคลในระดับอื่นอีกด้วย
เช่น ⁵ กองทัพบกได้ปรับปรุงเพิ่มเติมวิทยฐานะของบรรดานายทหาร นายสิบ และพลทหาร โดย
การเปิดโรงเรียนและ เปิดการอบรมวิชาในหลักสูตรต่าง ๆ ตามสายวิทยาการและตามหน้าที่"

ฉะนั้น จึงเป็นอันว่าสถาบันการศึกษาทางทหารมีหน้าที่สอนและฝึกอบรมบุคคลทั้งปวง
ในกองทัพ เพื่อให้สามารถบรรจุและใช้ เป็นหน่วยกองทัพสนามในเวลาสงครามได้ ในการสอน
และฝึกอบรมนั้นก็อาศัยหลักการสอนทั่ว ๆ ไป แต่เน้นหนักที่จะต้องสอนและฝึกให้คนออกไป
ปฏิบัติจริงได้ นั่นก็หมายความว่าผู้สอนจะต้องมีภาระหนักในการสอน ⁶ การยึดหลักการสอน
โดยใช้การบรรยายหรือปาฐกถานั้น เป็นวิธีสอนปากเปล่า ไม่มีตัวคนหนักไปในทางใช้ความจำ
มากกว่าความเข้าใจและการปฏิบัติ" จึงไม่เหมาะที่จะใช้ในสถาบันทางทหาร ฉะนั้น วิธีการ
สอนที่ใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ เข้าช่วยจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการศึกษาทางทหาร
เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ใช้นั้น จะมีทั้งเครื่องช่วยในการฝึก เช่น อาวุธและเครื่องจักรกลต่าง ๆ
และ เครื่องช่วยในการศึกษาอันได้แก่ โสตทัศนอุปกรณ์นั่นเอง

⁵
วันกองทัพบก : คำปราศรัยของบัญชาการทหารบก เนื่องในวันทีระลึกของ
กองทัพบก 25 มกราคม 2497

⁶
รอเบอร์ต เจ ฮันยาร์ด : " วัสดุประกอบการสอนราคาเยา " แผนกอุปกรณ์
การสอน วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร

การใช้โสตทัศนอุปกรณ์ตลอดจนเทคโนโลยีในวงการทหารในประเทศไทยนั้น นักโสตทัศนศึกษาหลายท่านก็ได้เคยแสดงความคิดเห็นว่าได้เริ่มมีการใช้ก่อนการศึกษาแขนงอื่น แต่ก็ไม่มีใครทราบแน่ชัดว่า การใช้โสตทัศนอุปกรณ์ในสถาบันทางทหารได้ก้าวหน้าไปอย่างไร และมีการดำเนินงานอย่างไร มีการใช้อุปกรณ์ประเภทไหนบ้าง การดำเนินงานนั้นมีปัญหาและอุปสรรคอย่างไรบ้าง เพราะไม่มีผู้ใดได้ทำการศึกษาค้นคว้าหรือวิจัยไว้เลย ผู้วิจัยมีความสนใจในเรื่องโสตทัศนอุปกรณ์ทางทหารมาก และได้เคยศึกษาเรื่องการจัดและการดำเนินงานเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอนในโรงเรียนนายเรือ เสนอศาสตราจารย์ สำเนา วรวงศ์ ในการเรียนวิชา " Individual Study in Audio - Visual Communication " จากการศึกษาคั้งนั้นพบว่าโรงเรียนนายเรือเป็นสถาบันการศึกษาทางทหารแห่งหนึ่งที่มีเครื่องมือทางโสตทัศนอุปกรณ์ที่ทันสมัยและบรรดาอาจารย์นิยมใช้อุปกรณ์การสอนกันอย่างกว้างขวาง แต่ถึงกระนั้นก็ยังมีปัญหาและอุปสรรคหลายประการ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจใคร่ที่จะศึกษางานทางด้านโสตทัศนอุปกรณ์ของสถาบันการศึกษาทางทหารแห่งอื่น ๆ ให้กว้างขวางออกไปอีก จึงได้เลือกทำการวิจัยเรื่อง " ปัญหาเกี่ยวกับการใช้โสตทัศนอุปกรณ์ของสถาบันการศึกษาทางทหาร " ซึ่งจะเป็นทางนำไปสู่ความรู้เกี่ยวกับโสตทัศนอุปกรณ์ในกิจการทหารทั้งสามกองทัพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ทั่วไป

- ๑) เพื่อศึกษาเรื่องราวของโสตทัศนอุปกรณ์ในวงการการศึกษาทางทหาร
- ๒) เพื่อเป็นข้อเสนอแนะผู้บริหารการศึกษาเกี่ยวกับฐานะของโสตทัศนศึกษา เพื่อจะได้ปรับปรุงแก้ไข และส่งเสริมได้ถูกต้อง
- ๓) เพื่อเป็นแนวทางให้มีการศึกษา ค้นคว้า และวิจัยเกี่ยวกับอุปกรณ์การศึกษาในสถาบันการศึกษาทั้งทางทหารและพลเรือนต่อไป

วัตถุประสงค์เฉพาะ

- ๑) ก. เพื่อสำรวจประเภทและชนิดของอุปกรณ์การศึกษาที่ใช้ในสถาบันการศึกษา
การศึกษามหาวิทยาลัย
- ข. เพื่อสำรวจและศึกษาการเลือก การใช้ อุปกรณ์การศึกษาของอาจารย์
ในสถาบันการศึกษาทางทหาร
- ค. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์วิธีจัดและดำเนินงานทางด้านอุปกรณ์การศึกษา
ซึ่งหมายรวมไปถึงการจัดหา การผลิต การบริหาร การบริการ และ
การเก็บรักษาซ่อมแซมอุปกรณ์การสอนในสถาบันการศึกษาทางทหาร
- ง. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่ ๑ ไป ตลอดจนความ
ต้องการในการปรับปรุงเกี่ยวกับอุปกรณ์การศึกษาในสถาบันการศึกษา
ทางทหาร

๒) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างและความสัมพันธ์ของอาจารย์ที่ทำการสอน
ในสถาบันการศึกษาของกองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ ในหัวข้อต่าง ๆ ต่อไปนี้.-

- ก. การเคยใช้อุปกรณ์การศึกษาของอาจารย์
- ข. ความรู้และประสบการณ์ทางด้านโสตทัศนศึกษาของอาจารย์
- ค. ปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้งานอุปกรณ์การศึกษาไม่เกิดผลดี
- ง. ความต้องการในการปรับปรุงงานโสตทัศนศึกษาของสถาบัน
- จ. การบริการทางด้านโสตทัศนศึกษาที่ทางสถาบันจัดให้

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จำกัดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้.-

๑. จะสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับอุปกรณ์การศึกษาของสถาบันการศึกษา
ทางทหารในต่าง ๆ ดังนี้ คือ การจัดหาและการผลิต, จำนวนอุปกรณ์, การเลือก,

การใช้, การเก็บรักษาและซ่อมแซม, การบริการ, การบริหาร, ทักษะคิดและความสนใจของอาจารย์ที่มีต่อการใช้อุปกรณ์การสอน, ปัญหาและอุปสรรค และความต้องการในการปรับปรุงงานโสตทัศนศึกษาของสถาบัน

๒. จะทำการวิจัยเฉพาะเรื่องอุปกรณ์การศึกษาในสถาบันการศึกษาของกองทัพบก กองทัพอากาศ และกองบัญชาการทหารสูงสุด ที่เปิดทำการสอนในระหว่างที่ทำการศึกษาวิจัยเท่านั้น คือระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๒ ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๓

๓. จะทำการวิจัยเกี่ยวข้องกับอาจารย์ผู้สอนและหัวหน้าแผนกอุปกรณ์การศึกษาของสถาบันที่จะระบุในข้อต่อไป

๔. สถาบันการศึกษาทางทหารที่จะทำการวิจัยครั้งนี้ได้แก่สถาบันระดับต่าง ๆ ที่สังกัดในกองทัพบก กองทัพอากาศ และกองบัญชาการทหารสูงสุด ซึ่งจำกัดไว้ดังนี้.-

กองทัพบก

- โรงเรียนนายสิบทหารบก
- โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
- โรงเรียนพลธิการทหารบก
- โรงเรียนการเงินทหารบก
- โรงเรียนเสนาธิการทหารบก
- วิทยาลัยการทัพบก

กองทัพอากาศ

- โรงเรียนชุมพลทหารเรือ
- โรงเรียนนายเรือ
- โรงเรียนนายทหารเรือชั้นต้นพร รคกลินและพร รคนาวิน

- โรงเรียนเสนาธิการทหารเรือ
- วิทยาลัยการทัพเรือ

กองทัพอากาศ

- โรงเรียนจ่าอากาศ
- โรงเรียนนายเรืออากาศ
- โรงเรียนนายทหารอากาศ
- โรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศ
- วิทยาลัยการทัพอากาศ

กองบัญชาการทหารสูงสุด

- โรงเรียนเตรียมทหาร
- โรงเรียนรักษาความปลอดภัย

๕. การวิจัยครั้งนี้ ไม่จำกัด เพศ อายุ วุฒิ ระยะเวลาที่เคยทำการสอนมา สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ตอบ

ความจำกัดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้อาจสรุปผลได้ไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร เนื่องจากสาเหตุดังนี้

๑. ลักษณะ การจัดหน่วยงาน และการดำเนินงาน (organization) ของ ทั้ง ๓ กองทัพนั้นแตกต่างกัน เป็นผลให้การดำเนินงานในสถาบันแตกต่างกันไปด้วย
๒. หลักสูตรและระยะเวลาเรียนของแต่ละสถาบันแตกต่างกัน บางหลักสูตรเปิดเรียนเพียง ๒ เดือน บางหลักสูตร ๒ ปี และบางสถาบันใช้เวลาเรียน ๕ ปี เป็นต้น
๓. บางสถาบันไม่อาจแจกแบบสอบถามให้แก่อาจารย์พิเศษได้
๔. บางสถาบันการแจกแบบสอบถามอาจารย์ทำได้ไม่ทั่วถึง เพราะตรงกับระยะเวลาที่อาจารย์พานักเรียนไปฝึกภาค

๕. แบบสอบถามบางข้อมีข้อความที่สื่อความหมายไม่เหมาะสมกับผู้ตอบบางคน

๖. จำนวนอุปกรณ์บางชนิดอาจคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง เพราะการกระจายงานอุปกรณ์การสอนไปตามแผนกวิชาต่าง ๆ ของสถาบัน

คำจำกัดความของการวิจัย

"โสตทัศนศึกษา"

หมายถึงการศึกษาเกี่ยวกับโสตทัศนวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ทุกด้าน เพื่อหาทางนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียน การสอนให้มากที่สุด

"โสตทัศนอุปกรณ์"

หมายถึงอุปกรณ์การสอนต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นวัสดุ เครื่องมือ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้สอนสามารถนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างดีที่สุด อาจเรียกอีกอย่างว่า โสตทัศนอุปกรณ์

"อุปกรณ์การศึกษา"

หมายถึงเครื่องช่วยการศึกษา (Audio - Visual Aids) ทุกชนิด ตลอดจนเครื่องช่วยในการฝึก (Training Aids) ในสถาบันการศึกษาทางทหาร

"อาจารย์หรือผู้สอน"

หมายถึงผู้ที่ทำการสอนในสถาบันที่ทำการวิจัย

"ผู้เรียนหรือนักเรียน"

หมายถึงผู้ที่รับการศึกษานในสถาบันที่ทำการวิจัย หมายถึงรวมถึงนายทหารทุกระดับที่เข้ารับการฝึกอบรม หรือเข้ารับการศึกษา หรือเข้าเรียนในสถาบันที่ทำการวิจัย

- "หัวหน้าแผนกอุปกรณ์การศึกษา" หมายถึงหัวหน้าแผนกโสตทัศนศึกษา หรือบางสถาบัน เรียกว่า หัวหน้าแผนกเครื่องช่วยการศึกษา และบางสถาบัน เป็นหัวหน้ากองเครื่องช่วยการศึกษา หรือหัวหน้ากองอุปกรณ์การศึกษา หรือผู้ที่ทำหน้าที่ดำเนินงานเกี่ยวกับอุปกรณ์การศึกษาของสถาบัน
- "หัวหน้าฝ่ายศึกษา" หมายถึงผู้อำนวยการกองศึกษา หรือหัวหน้าแผนกศึกษา หรือหัวหน้าฝ่ายวิชาการ หรือหัวหน้ากองวิชาการของบางสถาบัน
- "ปัญหา" หมายถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับโสตทัศนศึกษาในสถาบัน อันได้แก่ปัญหาเกี่ยวกับการจัดหา การผลิต การเลือก การใช้ การเก็บรักษาและซ่อมแซม การบริการ การบริหาร และความต้องการปรับปรุงงานโสตทัศนศึกษา

วิธีดำเนินงานการวิจัย

๑. ศึกษาค้นคว้าหาความรู้พื้นฐานจากหนังสือ วารสาร เอกสาร สิ่งตีพิมพ์ และการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโสตทัศนศึกษาในสถาบันทางทหาร การสำรวจ การวิเคราะห์ปัญหาทางโสตทัศนศึกษา ทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ เพื่อนำมาอ้างอิง เปรียบเทียบ และเป็นแนวทางให้เกิดความคิดใหม่ ๆ ในการดำเนินงานวิจัย
๒. สำรวจและศึกษาสถาบันการศึกษาของกองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ และสถาบันที่อยู่ในกองบัญชาการทหารสูงสุด

๓. เลือกสถาบันต่าง ๆ ให้ครอบคลุมทั่ว ๆ ไปในหลักสูตรต่าง ๆ ทุกระดับ ทั้ง ๓ กองทัพ จำนวน ๑๘ สถาบัน

๔. สร้างแบบสอบถาม เรื่อง "ปัญหาเกี่ยวกับการใช้โสตทัศนูปกรณ์ของสถาบัน การศึกษาทางทหาร" ๒ ลักษณะ เพื่อให้อาจารย์ตอบลักษณะหนึ่ง และอีกลักษณะหนึ่ง **สำหรับหัวหน้าแผนกอุปกรณ์การศึกษา**

๕. ทำการทดสอบแบบสอบถามเพื่อจะได้ทราบข้อบกพร่องแล้วแก้ไขให้สมบูรณ์

๖. สำนักรวจำนวนอาจารย์ที่ทำการสอนในระยะเวลาที่ทำการวิจัย

๗. นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปให้อาจารย์และหัวหน้าแผนกอุปกรณ์ตามสถาบันต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ ตอบแบบสอบถาม

๘. ติดตามไปรับแบบสอบถามคืน พร้อมทั้งส่ง เอกงงานค่านโสตทัศนศึกษาของสถาบัน และเรียนสัมภาษณ์อาจารย์บางท่านและหัวหน้าแผนกอุปกรณ์ของสถาบันด้วย

๙. นำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์ โดยจัดประเภท เสนอค่าเป็นตัวเลข จัดแยกเป็นตาราง แล้วหาค่าสถิติคิดเป็นร้อยละ

๑๐. สรุปผลและเสนอแนะ

คุณค่าที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

๑. การวิจัยเรื่องนี้ จะทำให้ทราบถึงสภาพความเป็นไป และการดำเนินงาน ตลอดจนปัญหาข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับโสตทัศนศึกษาของสถาบัน การศึกษาทางทหาร เพื่อนำมาเป็นข้อคิดในการปรับปรุงแก้ไข อันจะช่วยให้เกิดประโยชน์แก่การเรียนการสอน

๒. จะได้ทราบบทบาทและความสำคัญของโสตทัศนศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนทุกประเภทไม่ว่าจะเป็นในค่านพลเรือนหรือทหาร ซึ่งจะเป็นแนวทางให้มีการปรับปรุงใน

เรื่อง การผลิต การใช้ และการดำเนินงานทางโสตทัศนศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์ และสอดคล้องกับการศึกษาของแต่ละสถาบัน

๓. การวิจัยเรื่องนี้ จะเป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถาบันต่าง ๆ และผู้บริหาร การศึกษาทั่วไปได้สนใจ และให้ความสนับสนุนในเรื่องการใช้โสตทัศนอุปกรณ์ประกอบการ สอนในสถาบันให้มากขึ้น ทั้งยังจะเป็นการเปิดทางให้มีการศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อ ปรับปรุงฐานะของโสตทัศนศึกษาในสถาบันการศึกษาอื่น ๆ ต่อไปอีก